

Vlaams
Parlement

ingediend op **19-A** (2020-2021) – Nr. 2-E
17 juni 2021 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Maaïke De Vreese en Caroline Gennez
aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

houdende aanpassing van de uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2021

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Rita Moors, Axel Ronse;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;
Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;
Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;
Meyrem Almaci, Imade Annouri;
Caroline Gennez.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;
Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Wim Verheyden;
Stijn De Roo, Loes Vandromme;
Steven Coenegrachts, Bart Van Hulle;
Johan Danen, Björn Rzoska;
Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

- 19-A** (2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
 - Nr. 2-A t.e.m. D: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie
- 18-A** (2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 17-A** (2020-2021) – Nr. 1: Algemene toelichting
- 20-A** (2020-2021) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de aanpassing van de begroting
- 812** (2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet

INHOUD

1. Toelichting door de minister.....	4
2. Bespreking	6
2.1. Tussenkomensten van de leden.....	6
2.2. Antwoord van de minister	7
3. Indicatieve stemming	8
Gebruikte afkortingen	9

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie besprak op 10 juni 2021 het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2021.

(Deze vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

1. Toelichting door de minister

Inleiding

Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, geeft toelichting bij de begrotingsaanpassing.

In akkoord met het Vlaams Parlement is ervoor gekozen om in 2021 te starten met een nieuwe aangepaste vorm van begrotingsaanpassing, zoals wordt uitgelegd in de algemene toelichting (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 17-A/1). Het administratieve proces verliep anders. De begrotingsaanpassing behelst begrotingstechnische bijstellingen:

- de ontvangstenzijde bijstellen op basis van de meest recente economische parameters;
- een aantal belangrijke uitgavenposten actualiseren op basis van uitvoeringsgegevens en gewijzigde parameters;
- compensaties doorvoeren;
- een aantal centrale aanpassingen (zoals indexering) verwerken.

Die bijstellingen zijn nodig om een correcter en accurater beeld te geven van de Vlaamse begroting, maar ze omvatten geen nieuwe brede beleidsenveloppes of uitgebreide budgetwijzigingen. Bijgevolg zijn er bij deze begrotingsaanpassing 2021 geen gedetailleerde beleids- en begrotingstoelichtingen of BBT's, zoals bij een begrotingsopmaak of bij de begrotingsuitvoering wel het geval is.

Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie

De beleids- en betaalkredieten van het beleidsdomein EWI bedragen ruim 1,9 miljard euro.

De ESR-beleidskredieten van het Fonds voor Innoveren en Ondernemen nemen in de begrotingsaanpassing toe met 42,6 miljoen euro. Dit bedrag omvat een eenmalige bijstelling van 29,7 miljoen euro voor de ondernemerschapstrajecten, voor de SYNTRA's dus. Het Fonds voor Innoveren en Ondernemen wil de ondernemerschapstrajecten vanaf 2021 vastleggen per schooljaar in plaats van per kalenderjaar.

Voor het project Carbon Capture and Storage wordt in 2,5 miljoen euro voorzien.

Verder zijn er vanuit de provisie O&O nog bijkomende compensaties aan het Fonds voor Innoveren en Ondernemen: 2 miljoen euro in het kader van de meerkost van de InnovOcean Campus en 6 miljoen euro voor de investeringsprovisie in het kader van het impulsprogramma Innovatie in gezondheid. Voor ecologiesteun aan ondernemingen wordt 1 miljoen euro extra uitgetrokken.

Bij de Plantentuin Meise worden de betalingsmogelijkheden verhoogd met 2 miljoen euro om tegemoet te komen aan een verhoging in het betaaltempo.

Vanuit de provisie O&O wordt 1 miljoen euro aan vastleggings- en vereffeningskrediet gecompenseerd aan verschillende actoren die participeren in het beleidsplan bio-economie: 300.000 euro werkingsuitgaven binnen het Departement EWI zelf,

200.000 euro voor VLAIO en 500.000 euro voor het Departement Landbouw en Visserij.

Verder wordt er vanuit de provisie O&O nog 1 miljoen euro overgeheveld naar het Minafonds in het kader van de transitie naar Vlaanderen Circulair.

De CD&V-fractie bezorgde nog een technische vraag over de mogelijke impact van de Brexit op de begrotingsaanpassing. De minister antwoordt dat, zoals eerder aangekondigd, de Vlaamse Regering in het relanceplan Vlaamse Veerkracht 83 miljoen euro extra uittrekt voor steun aan bedrijven in het kader van de Brexit. In de algemene toelichting worden de budgettaire invulling en verwerking van de relancekredieten en de wisselwerking met de Europese middelen uitgebreid toegelicht.

Beleidsdomein Werk en Sociale Economie

De beleids- en betaalkredieten van het beleidsdomein WSE bedragen ruim 3,5 miljard euro. De aanpassingen zijn grotendeels terug te brengen tot het opnieuw inschatten van de kredietbehoeften op basis van de meest recente gegevens. De minister beperkt zich tot de grootste wijzigingen in de begrotingsaanpassing.

De uitgaven voor de dienstencheques dalen met 18,3 miljoen euro tot 1,3 miljard euro. Het geraamde aantal aangekochte dienstencheques ligt door de coronacrisis nog steeds wat lager. In januari en februari 2021 speelde het coronaeffect nog. Voor maanden maart en april 2021 werd de aankoop van dienstencheques op 95 procent geraamd. Voor mei 2021 wordt uitgegaan van een volledig herstel.

De uitgaven voor het Vlaams Zorgkrediet en de maatregel loopbaanonderbreking (deel Vlaams Gewest) nemen af met 3,2 miljoen euro. Voor de Vlaamse Gemeenschap dalen de uitgaven voor het Vlaams Zorgkrediet en loopbaanonderbreking met 4,4 miljoen euro. Het budget Vlaams Zorgkrediet blijft op peil. In beide gevallen gaat het om dalingen in de uitgaven voor loopbaanonderbreking. Dat heeft volgens de minister te maken met het uitdoven van de eindeloopbaanregeling.

Het budget voor collectief maatwerk stijgt met 7,6 miljoen euro, voornamelijk voor de uitvoering van VIA5, waarvoor budget vanuit het beleidsdomein Welzijn wordt overgezet.

De basistoelage aan VDAB wordt verhoogd met 7 miljoen euro. Daarvan is 1,38 miljoen euro het gevolg van een hogere raming van de middelen van de POD Maatschappelijke Integratie. Het restant wordt voornamelijk verklaard door bijkomende middelen vanuit het beleidsdomein Financiën en Begroting voor de pool der parastatalen (4,9 miljoen euro) en de endogene groei (1,2 miljoen euro).

Daarnaast ontvangt VDAB ook 2,2 miljoen euro vanuit het Klimaatfonds om energiebesparende investeringen aan zijn gebouwen door te voeren.

Coronacrisis en relance

De minister wil tot slot opmerken dat de kredieten in het kader van de coronacrisis en het Vlaamse relancebeleid geen rol spelen in deze begrotingsaanpassing. Die extra kredieten worden op maandelijkse basis via een besluit van de Vlaamse Regering vanuit de centrale provisies bij Financiën en Begroting herverdeeld en aan de betrokken beleidsdomeinen toegewezen.

2. Bespreking

2.1. Tussenkomensten van de leden

Tussenkomenst van Caroline Gennez

Caroline Gennez stelt vast dat de Vlaamse Regering de belofte van de minister van Financiën en Begroting gestand doet. Er zijn in deze begrotingsaanpassing geen vergaande verschuivingen van kredieten doorgevoerd.

Het lid verwijst naar het verslag van het Rekenhof over de begrotingsaanpassing (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 20-A/1), waarin opmerkingen over de Participatie-Maatschappij Vlaanderen worden gemaakt. De toegekende middelen voor de achtergestelde coronaleningen en voor het Welvaartsfonds blijven op dit moment onderbenut. Er worden minder achtergestelde leningen uitgekeerd dan begroot. Dat zou een goede zaak voor de begroting kunnen zijn. Maar dat het ontworpen instrumentarium wordt onderbenut, is misschien minder positief voor de Vlaamse economie. Heeft de minister een verklaring voor het weinig succesvolle karakter van de maatregelen? Plant ze een bijsturing?

Het Rekenhof merkt ook op dat de handelshuurleningen geen groot succes zijn. Dat kwam al eerder ter sprake in de commissie. De voorwaarden voor de handelshuurlening zijn zeer strikt omdat altijd de instemming van de eigenaar van het handelspand wordt gevraagd. VLAIO kan dan wel nauwgezet en met veel ambitie bemiddelen tussen huurder en eigenaar, maar toch blijkt het instrument niet optimaal te functioneren. Plant de minister nog een verlenging of dooft de maatregel uit? Zal ze nog initiatieven nemen om de markt te screenen om een oplossing te zoeken voor ondernemers die met achterstallige huurlasten kampen? Volgens *Caroline Gennez* is het goede nieuws dat door de onderbenutting middelen kunnen verschuiven naar de evenementensector, die ze meer dan nodig heeft.

Een volgende opmerking van het Rekenhof gaat over artikel 21 van het ontwerp van decreet. Volgens de verantwoording bij dit artikel kunnen vanuit de provisie kredieten worden herschikt voor het passende beleid voor de uitvoering van het relanceplan Vlaamse Veerkracht. *Caroline Gennez* wijst erop dat alle partijen al enige tijd het belang inzien van een betere ventilatie om de economie en het publieke leven te heropenen. Is het dan niet raadzaam om investeringen in het kader van Vlaamse Veerkracht specifiek op een betere ventilatie te richten? De minister antwoordde eerder dat de instrumenten er zijn en dat de bestaande steunmaatregelen kunnen worden gebruikt voor investeringen in ventilatie. Maar misschien werkt het meer mobiliserend als men met de beschikbare kredieten expliciet investeringen in ventilatie viseert. Deze begrotingsaanpassing biedt de minister daartoe de mogelijkheid.

Voor het project Carbon Capture and Storage wordt 2,5 miljoen euro uitgetrokken. De provisie voor investeringen in onderzoek en ontwikkeling wordt met 8 miljoen euro opgetrokken, waarvan in principe 6 miljoen euro bestemd is voor het impulsprogramma Innovatie in gezondheid. Kan de minister daar meer toelichting bij geven?

Voor ecologiesteun aan ondernemingen wordt 1 miljoen euro extra uitgetrokken. Wat is de verklaring voor deze bijstelling?

Er worden voor een bedrag van 70 miljoen euro extra ESR 8-VAK-kredieten ingeschreven, waarvan 40 miljoen euro bestemd voor imec. Kan de minister meer toelichting geven bij de besteding van deze middelen? Waar komen deze extra middelen vandaan? Kaderen de investeringen in het relanceplan? Gaat het om een bijkomende investering of een verschuiving?

Voor het beleidsdomein Werk en Sociale Economie verwees de minister naar de daling van de uitgaven voor de dienstencheques. Zal de minister de vrijgekomen middelen gebruiken voor het doortrekken van de indexering van de inruilwaarde van de cheques? De Vooruitfractie vraagt ook al langer om de huishoudhulp beter te vergoeden. Recent bleek nog dat huishoudhulp voor VDAB nog steeds een knelpuntberoep is.

De minister verwees in haar toelichting ook naar een daling van de uitgaven voor het Vlaams Zorgkrediet en loopbaanonderbreking met 4,4 miljoen euro. De minister verwees naar het uitdoven van de eindeloopbaanregeling. Kan de minister deze daling nog verder verklaren? In het recent bereikte sociale akkoord pleiten de sociale partners voor flexibiliteit op maat van de werknemers op het einde van de loopbaan. Moet dit geen pendant krijgen in de Vlaams begroting?

Tussenkomst van Tom Ongena

Tom Ongena verwijst naar de daling met 18,3 miljoen euro van de uitgaven voor dienstencheques omdat de raming van het aantal aangekochte cheques lager ligt. Van dat bedrag gaat 16,4 miljoen euro terug naar de algemene middelen. Volgens de inschattingen zou einde 2021 de spilindex opnieuw worden overschreden. Indien de minister de inruilwaarde opnieuw wil indexeren, zou daarvoor 11 miljoen euro nodig zijn. Wordt daarvoor in middelen voorzien? Is het niet beter 11 miljoen euro van de 16,4 miljoen euro in de begroting WSE te houden?

Het aantal werkende 58-plussers stijgt en dat is op zich goed nieuws. Door de doelgroepvermindering voor oudere werknemers heeft dat ook gevolgen voor de begroting. Heeft de minister zicht op de evolutie van die kredieten?

2.2. Antwoord van de minister

Minister *Hilde Crevits* merkt op dat het verslag van het Rekenhof pas aan de vooravond van de commissievergadering werd ingediend. De Vlaamse Regering zal het bespreken en nagaan of er amendementen nodig zijn. De opmerkingen van het Rekenhof worden altijd ter harte genomen.

Wat betreft de achtergestelde coronaleningen antwoordt de minister dat het niet evident is om het budget voor dergelijke maatregelen in te schatten. Daarom worden de ramingen bijgesteld zodra dat mogelijk is.

Inzake de PMV stelt de minister nog dat er meer inkomsten van verkopen binnenkomen. Dat maakt dat PMV over voldoende cashmiddelen beschikt en trager dan voorzien de toegewezen kapitaalverhogingen moet opvragen. Dat is volgens de minister op zich goed nieuws.

De verschuivingen die de minister in haar toelichting heeft vermeld, betreffen vooral uitgaven van de provisie O&O in de richting van de passende uitgavenartikelen.

De middelen in de relanceprovisie worden altijd via een apart besluit van de Vlaamse Regering toegekend, zoals al eerder toegelicht in de commissie.

Er worden voor een bedrag van 70 miljoen euro extra ESR 8-VAK-kredieten ingeschreven. De 40 miljoen euro voor imec wordt ingebracht via de vennootschap Finlab en is bestemd voor de verdere uitbouw van de cleanroomcapaciteit. Het betreft nieuwe middelen die worden uitgetrokken in het kader van de actie 'Vlaanderen chiplab van de wereld' van het relanceplan. Voorts wordt er 30 miljoen euro ingeschreven voor een kapitaalsverhoging in Fidimec voor de oprichting van het Imec Xpand II-fonds.

De raming van de doelgroepkorting werd constant gehouden ten opzichte van de opmaak van de begroting 2021. Op dit moment is het moeilijk in te schatten welke middelen er effectief nodig zullen zijn. De economische parameters zijn nog zeer onvoorspelbaar.

In antwoord op de vragen over de 100 procentindexering van de inruilwaarde van dienstencheques verwijst de minister naar de afspraak in de Vlaamse Regering dat de indexering voor één keer wordt toegekend. De rendabiliteit van de bedrijven in de sector wordt opgevolgd. Eventuele volgende indexeringen zullen bij de begrotingsopmaak en de meerjarenbegroting in rekening moeten worden gebracht.

Tot slot was er een vraag over het Vlaams Zorgkrediet en de aanmoedigingspremies. Indien landingsbanen breder worden toegelaten, kan dat volgens de minister inderdaad een impact hebben op de aanmoedigingspremie in de socialprofitsector. De minister heeft de administratie gevraagd om de impact daarvan te berekenen. Het recente sociale akkoord kon onmogelijk worden meegenomen in de voorliggende begrotingsaanpassing die al door de Vlaamse Regering was goedgekeurd en bij het Vlaams Parlement was ingediend.

3. Aanvullende vragen

Caroline Gennez vraagt waar de middelen voor Carbon Caputure and Storage vandaan komen. Zijn het nieuwe middelen of gaat het om een verschuiving? Het lid begrijpt dat de extra middelen voor imec ESR 8-kredieten zijn. Maar gaat het dan om een verschuiving of zijn het extra kredieten?

Minister *Hilde Crevits* antwoordt dat de middelen voor CCS uit het Klimaatfonds komen. De middelen voor imec die via Finlab wordt ingebracht, zijn nieuwe ESR 8-kredieten.

4. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van de aanpassing van de begroting 2021 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3, bij 3 onthoudingen.

Robrecht BOTHUYNE,
voorzitter

Maike DE VREESE
Caroline GENNEZ,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

BBT	beleids- en begrotingstoelichting
CCS	Carbon Capture and Storage
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
imec	Interuniversitair Micro-elektronicacentrum
Minafonds	Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur
O&O	onderzoek en ontwikkeling
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
POD	Programmatorische Overheidsdienst
VAK	vastleggingskrediet
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VIA	Vlaams intersectoraal akkoord
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
WSE	Werk en Sociale Economie (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)